

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

Кафедра селекції, насінництва і генетики

**МАТЕРІАЛИ І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
“СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА ДОСЯГНЕННЯ СЕЛЕКЦІЇ І
НАСІННИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР”,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 75-РІЧЧЮ ЗАСНУВАННЯ КАФЕДРИ
СЕЛЕКЦІЇ, НАСІННИЦТВА І ГЕНЕТИКИ**

15 травня 2023 року

ПОЛТАВА – 2023

УДК 631.527: 631.53

Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 75-річчю заснування кафедри селекції, насінництва і генетики / Редкол.: М.М. Маренич (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2023. 199 с.

У збірнику тез наведено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, а також здобувачів та науковців науково-дослідних установ НААНУ та закладів вищої освіти МОН України.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Маренич М.М. – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Тищенко В.М. – завідувач кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Білявська Л.Г. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Кулик М.І. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Баган А.В. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Шокало Н.С. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Криворучко Л.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.;

Юрченко С.О. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Рибальченко А.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.;

Барат Ю.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.;

Четверик О.О. – ст. викладач кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.;

Рожко І.І. – ст. викладач кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор філософії.

Рекомендовано до друку засіданням вченої ради Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол №10 від 19 травня 2023 року.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ У СЕЛЕКЦІЇ РОСЛИН

Тищенко В.М., Криворучко Л.М., Дубенець М.В., Колісник А.В. ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ СЕЛЕКЦІЙНОГО ЦЕНТРУ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	9
Білявська Л.Г. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ НАУКОВОЇ ЛАБОРАТОРІЇ СЕЛЕКЦІЇ, НАСІННИЦТВА І СОРТОВОЇ АГРОТЕХНІКИ СОЇ В ПДАУ МОН УКРАЇНИ	11
Барилко М.Г., Захаренко В.А. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА СЬОГОДЕННЯ В СЕЛЕКЦІЇ ГОРОШКУ ПОСІВНОГО (ЯРОГО) НА ПДСГДС ІМ. М.І. ВАВИЛОВА ІС І АПВ НААН	14
Білявська Л.Г., Білявський Ю.В. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СЕЛЕКЦІЇ СОЇ ТА ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ НА ПОЛТАВЩИНІ	17
Головаш Л.М., Роговий О.Ю. КОЛЕКЦІЯ ТЕХНІЧНИХ КУЛЬТУР УСТИМІВСЬКОЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ РОСЛИННИЦТВА - ЕТАПИ СТВОРЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ	19
Самородов В.М., Поспелов С.В., Глущенко Л.А., Куценко Н.І. ЛІДІЯ ШЕЛУДЬКО (1937-2019): ІМ'Я В ЛІТОПИСІ СЕЛЕКЦІЙНОЇ НАУКИ УКРАЇНИ	22
Алдошин А.В., Білявська Л. Г. КАЛАШНИК МИКОЛА СТРАТІЙОВИЧ – МУЖНЯ І ПОРЯДНА ЛЮДИНА, ХОРОШИЙ ОРГАНІЗАТОР І НАУКОВИЙ КЕРІВНИК	26
Торбанюк М.В. ІСТОРІЯ ПОХОДЖЕННЯ ТА СЕЛЕКЦІЙНІ АСПЕКТИ КУЛЬТУРИ ПОМІДОРА	27
Харченко Ю.В., Кочерга В.Я. СТАНОВЛЕННЯ ТА СЬОГОДЕННЯ СЕКТОРУ КОРМОВИХ КУЛЬТУР УСТИМІВСЬКОЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	30
Єгоров Д.К., Циганко В.А., Єгорова Н.Ю. ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЕФЕКТУ ГЕТЕРОЗИСУ У ЖИТА ОЗИМОГО	33
Коваленко Н.П., Поспелова Г.Д., Шерстюк О.Л. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СЕЛЕКЦІЇ ГЛАДІОЛУСА	35
Білявська Л.Г. ШЛЯХ ВИДАТНОГО СЕЛЕКЦІОНЕРА З СОЇ (до 117-річчя з дня народження селекціонера Анастасії Кирилівни Лещенко)	38
Косенко Н.П. ПЕРСПЕКТИВНІ СОРТИ ТОМАТУ ПРОМИСЛОВОГО ТИПУ	40

Біленко О.П., Філатова Н.Ф. ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА РОБОТИ ВЕСЕЛОПОДІЛЬСЬКОЇ ДОСЛІДНО- СЕЛЕКЦІЙНОЇ СТАНЦІЇ	43
Кулик М.І., Рожко І.І. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНИХ НАУКОВИХ ТЕМАТИК З ВИВЧЕННЯ РОСЛИННОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО РЕСУРСУ	47
Левченко Л.П., Біленко О.П. ПРО ВИЗНАЧНОГО УКРАЇНСЬКОГО СЕЛЕКЦІОНЕРА ПЕТРА ПЕТРОВИЧА ШУДРЮ (1936-2015 рр.)	49
Опара Н.М. ІСТОРИЧНІ ДОСЯГНЕННЯ СЕЛЕКЦІЙНОЇ СПРАВИ НА ПОЛТАВЩИНІ	51
Шакалій С.М., Словцова В.Д. НАРОДНОГОСПОДАРСЬКЕ ЗНАЧЕННЯ КОНОПЛІ ЗВИЧАЙНОЇ (<i>Cánnabis satíva</i>)	53
Марініч Л.Г., Жукова В.М., Клименко А.Ю. СОРГО – УНІВЕРСАЛЬНА КУЛЬТУРА	56

**СЕКЦІЯ 2. ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ СЕЛЕКЦІЇ І НАСІННИЦТВА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ ЗМІН КЛІМАТУ.
ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ МЕТОДІВ У ТЕХНОЛОГІЯХ
СЕЛЕКЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР**

Макаова Б.Є., Тищенко В.М., Криворучко Л.М. СТРОКИ СІВБИ ЯК ВАЖЛИВИЙ СЕЛЕКЦІЙНИЙ ПРИЙОМ ПРИ ДОБОРАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ТА АНАЛІЗІ ЗРАЗКІВ РІЗНОГО ГЕОГРАФІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ	58
Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є. УРОЖАЙНІСТЬ ТРИТИКАЛЕ ЗА ПІЗНЬООСІННЬОГО ПОСІВУ	60
Чернуський В.В., Бровко С.М., Климчук С.С. ПРІОРИТЕТНІСТЬ НАПРЯМІВ ДОБОРУ ЗА МОРФОТИПАМИ БЕЗЛИСТОЧКОВИХ (ВУСАТИХ) АБО ЛИСТОЧКОВИХ ФОРМ ГОРОХУ ПОСІВНОГО В УМОВАХ ЗМІНИ КЛІМАТУ	63
Чернобай Л.М., Понуренко С.Г. ГОСПОДАРСЬКА ЦІННІСТЬ ТА АДАПТИВНІ ВЛАСТИВОСТІ СТВОРЕНИХ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ	66
Лозінський М.В., Устинова Г.Л., Самойлик М.О. ОСОБЛИВОСТІ УСПАДКУВАННЯ В F1 ДОВЖИНИ ГОЛОВНОГО СТЕБЛА ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗА ГІБРИДИЗАЦІЇ СЕРЕДНЬОРОСЛИХ СОРТІВ	69
Міленко О.Г., Куценко О.М., Міленко Є.Г. СОРТОВІ РЕСУРСИ СОРГО ЗЕРНОВОГО	71

Шагурська Н.В. ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО СОРТУ ВОЄВОДА ЗА РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ ЗА ЗМІН КЛІМАТУ	74
Соколовська-Сергієнко О.Г. ВПЛИВ ҐРУНТОВОЇ ПОСУХИ НА ФОТОСИНТЕТИЧНИЙ АПАРАТ І ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ РІЗНОЇ ПОСУХОСТІЙКОСТІ	75
Horshchar V., Nazarenko M. ETHYLMETHANSULFONATE ACTION FOR WINNER WHEAT MUTATION BREEDING PURPOSES	78
Тригуб О.В., Воронцова В.М. ПЕРСПЕКТИВНИЙ ВИХІДНИЙ МАТЕРІАЛ ГРЕЧКИ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА АДАПТИВНІСТЬ	81
Тищенко А.В., Тищенко О.Д., Фундират К.С., Коновалова В.М., Очкала О.С. СЕЛЕКЦІЯ ПОПУЛЯЦІЙ ЛЮЦЕРНИ НА ПОСУХОСТІЙКІСТЬ	84
Власенко С.В., Копчук К.М. АДАПТИВНО-ПЛАСТИЧНІ СОРТИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЗОНИ НЕСТІЙКОГО ЗВОЛОЖЕННЯ	87
Виноградова О.М. КОМБІНАЦІЙНА ЗДАТНІСТЬ ІНБРЕДНИХ ЛІНІЙ КУКУРУДЗИ	90
Власенко С.В. МЕТОДИ СТВОРЕННЯ ВИСОКОПРОДУТИВНИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ М'ЯКОЇ НА ІВАНІВСЬКІЙ ДСС	91
Вискуб Р.С., Ващенко В.В., Василенко Т.Ф. АДАПТИВНА СЕЛЕКЦІЯ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ ДОНЕЧЧИНИ ЗА УМОВ ЗМІНИ КЛІМАТУ	94
Власенко С.В., Масюк Н.О. СТВОРЕННЯ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ З ВИКОРИСТАННЯМ ДОНОРІВ СТІЙКОСТІ ДО ПАТОГЕНУ ТВЕРДОЇ САЖКИ НА ІВАНІВСЬКІЙ ДСС	97
Ярош А.В., Рябчун В.К., Солонечна О.В. АДАПТИВНІСТЬ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО ЗА ПАРАМЕТРАМИ ГОМЕОСТАТИЧНОСТІ ТА СЕЛЕКЦІЙНОЇ ЦІННОСТІ В СХІДНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	99
Жук О.І., Стасик О.О. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПШЕНИЦІ ЗА РІЗНИХ УМОВ РОКУ	102
Косенко Н.П. БЕЗВИСАДКОВИЙ СПОСІБ ВИРОЩУВАННЯ НАСІННЯ БУРЯКУ СТОЛОВОГО ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	105

Палінчак О.В. ВИКОРИСТАННЯ МАРКЕРІВ МОРФОЛОГІЧНОЇ СФЕРИ В ГЕТЕРОЗИСНІЙ СЕЛЕКЦІЇ ДИНИ ЗВИЧАЙНОЇ	107
Рожко І.І., Ритченко А.В. ВИВЧЕННЯ СОРТОВИХ РЕСУРСІВ ПРОСА ПРУТОПОДІБНОГО ЯК ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ	109
Рибальченко А.М., Миколенко Х.В. ФОРМУВАННЯ АДАПТИВНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ СОРТІВ ГОРОХУ	111
Юрченко С.О., Оборонна А.В. ДОСЯГНЕННЯ, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА НАПРЯМИ СЕЛЕКЦІЇ СОРГО (<i>SORGHUM</i>)	114
Мікуліна О.О., Федько Р.М., Антоненко М.О., Антоненко О.А. ВПЛИВ ОСВІТЛЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ ГЕНЕРАТИВНИХ ОРГАНІВ У ВИХІДНИХ ФОРМ <i>SAMBUCUS NIGRA L.</i>	116

СЕКЦІЯ 3. СОРТОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ УРОЖАЙНОСТІ

Гангур В.В., Філоненко С.В., Філоненко В.С., Кухтін О.О. ВПЛИВ СПОСОБІВ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ НА ПОШИРЕННЯ ХВОРОБ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ	120
Марініч Л.Г., Єланська Л.А. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ НА СИЛОС	123
Гирка А.Д., Сидоренко Ю.Я., Бочевар О.В., Алексєєв Я.В. ВПЛИВ ПРЕПАРАТІВ ЕНДОФІТ ПЛЮС, АКМ ТА ДЕЙМОС ОКРЕМО ТА У СИСТЕМІ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ НА РІСТ, РОЗВИТОК РОСЛИН ТА ВРОЖАЙНІСТЬ НАСІННЯ СОНЯШНИКА	125
Марініч Л.Г., Котов А.М. ВПЛИВ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ НАСІННЯ СОНЯШНИКА	128
Копчук К.М. ВПЛИВ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ ТА СІВОЗМІНИ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ НА ІВАНІВСЬКІЙ ДСС	130
Філоненко С.В., Лисак В.М., Грицай І.Ф. ПРОДУКТИВНІСТЬ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ ТА ЯКІСТЬ ЇХ КОРЕНЕПЛОДІВ ЗА ПОЗАКОРЕНЕВОГО ВНЕСЕННЯ РІЗНИХ ДОЗ ДОБРИВА-БІОСТИМУЛЯТОРА «БІОСТИМ БУРЯК»	133
Молдован В.Г., Молдован Ж.А. ВПЛИВ ГУСТОТИ СТОЯННЯ РОСЛИН НА ФОРМУВАННЯ МАСИ 1000 ЗЕРЕН ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ РОСЛИН КУКУРУДЗИ	136
Німенко С.С., Грабовський М.Б., Козак Л.А. ОЦІНКА РОБОТИ СИМБІОТИЧНОГО АПАРАТУ У РОСЛИН СОЇ ЗА ОРГАНІЧНОГО ВИРОЩУВАННЯ	139

Рибальченко А.М., Косенко В.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ГОРОХУ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	142
Філоненко С.В., Попов О.О., Кучер А.О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗЕРНОВОГО ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КУКУРУДЗИ ЗА ПОЗАКОРЕНЕВОГО ВНЕСЕННЯ МІКРОДОБРІВ	145
Потапов А.В., Грабовский М.Б., Качан Л.М. ВПЛИВ ЗАСТОСУВАННЯ ФУНГЦИДІВ ТА МІКРОДОБРІВ НА ФОРМУВАННЯ МАСИ РОСЛИН БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ В ПОЧАТКОВИЙ ПЕРІОД ВЕГЕТАЦІЇ	148
Філоненко С.В., Райда В.В., Ніколюк С.Г. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ КОРЕНЕВИХ ПІДЖИВЛЕНЬ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ У СУЧАСНИХ АГРОТЕХНОЛОГІЯХ	151
Шапран В.С. ПРОДУКТИВНІСТЬ ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	154
Січкач В.І., Соломонов Р.В., Орехівський В.Д., Кривенко А.І. РЕАКЦІЯ СОРТІВ ЗИМУЮЧОГО ГОРОХУ НА РІЗНІ СТРОКИ ПОСІВУ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	156
Тетерещенко Н.М. ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ СОЇ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ ПІД ВПЛИВОМ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИХ ТА АБІОТИЧНИХ ЧИННИКІВ ЗА УМОВ НЕСТІЙКОГО ЗВОЛОЖЕННЯ	158
Шакалій С.М., Храпач А.О. АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ І ПРОБЛЕМАТИКА У ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	161
Циліорик О.І., Іванов Р.Д. ЕФЕКТИВНІСТЬ СТИМУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН В ПОСІВАХ КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ	164
Шакалій С.М., Карнаух В.С. ВИКОРИСТАННЯ ПРЕПАРАТІВ АНТИБУР'ЯН ТА ТІВІТУС НА КАРТОПЛІ	166
Сінельник К.С., Бараболя О.В. ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ КАПУСТИ БІЛОГОЛОВОЇ	168
Циліорик О.І., Тищенко В.О. УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ ЗАЛЕЖНО ВІД ГУСТОТИ СТОЯННЯ РОСЛИН ТА РІВНЯ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ	171
Баган А.В., Вережак Д.В. ПРОГРЕСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ	173

Покотило І.А., Панченко Т.В., Федорук Ю.В. ПОЛЬОВА СХОЖІСТЬ, ГУСТОТА СТОЯННЯ РОСЛИН ТА ВИЖИВАНІСТЬ ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМ ВИСІВУ ТА ШИРИНИ МІЖРЯДЬ КОРІАНДРУ В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	175
Баган А.В., Улізько В.М. РОЛЬ МІКРОДОБРИВ У ПІДВИЩЕННІ УРОЖАЙНОСТІ КУКУРУДЗИ	177
Палазюк Б.О., Юрченко С.О. ЗАСТОСУВАННЯ БІОСТИМУЛЯТОРІВ РОСТУ У ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	180
Барат Ю.М., Баган А.В. ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД АГРОТЕХНІЧНИХ ФАКТОРІВ	182

СЕКЦІЯ 4. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ КАЛІБРУВАННЯ НАСІННЯ ТА ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ ПОСІВНОГО МАТЕРІАЛУ І СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Шокало Н.С., Стайко В.В. ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТІВ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ НАСІННЯ СОНЯШНИКУ	186
Шакалій С.М., Тутка Т.О. НЕВІДОМА ПШЕНИЦЯ - КРУПА ФРІКЕ ТА БУЛГУР	188
Шокало Н.С., Горбань І.В. ІНОКУЛЯЦЯ НАСІННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОЇ	190
Шакалій С.М., Ящик О.О. ВИРОБНИЦТВО КРУПИ З ПШЕНИЦІ В УКРАЇНІ: ЗА І ПРОТИ	192
Баган А.В., Гурба В.С. ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ	195
Юрченко С.О., Баган М.В. ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПЕРЦЮ СОЛОДКОГО ЗАЛЕЖНО ВІД РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ	197

застосування; екологічно безпечний, не токсичний. Це надійний і ефективний засіб захисту посівів, що підвищує їх урожайність, полегшує догляд за ними. Знищуючи бур'яни, препарат не шкодить культурам.

Після сходів картоплі, краще використовувати такий вид гербіцидів, як Тівітус. Уважно стежте за правильним підбором дози, тільки в такому випадку він не знищить потрібні рослини, але ефективно видалить ті, які не потрібні [3].

Знищує цей препарат однорічні та багаторічні злакові та однорічні дводольні бур'яни. Обприскування посівів у фазі 1-7 листків культури (за висоти 10-20 см). Стадія росту бур'янів: у фазі 2-3 листків однодольних злакових і дводольних бур'янів та за висоти багаторічних злакових до 10-15 см. Норма застосування: 45-50 г/га + ПАР ТАНДЕМ (0,15 %), але ми застосовував 5 г на 10 л води на площу 10 соток. Обприскування проводять при температурі повітря +12+25 °С, у спекотні дні гербіцид вносять у вечірні години. Вносити слід при сухій погоді. Якщо піде дощ через 2-3 години після обробки, це не знижує ефективності гербіциду [2].

Отже застосування гербіцидів більш ефективніше чим механічні заходи боротьби з бур'янами, ефективне знищення бур'янів поліпшує урожайність картоплі. Застосовувати гербіциди потрібно згідно з вимогами які вказуються у інструкції, тому, що зловживання препаратом нашкодить посадкам картоплі, а недотримання норм (застосування меншої норми) так звана економія препарату, призведе до неефективного та навіть безкорисного результату.

Список літературних джерел

1. Бондарчук А.А., Колтунов В.А., Кравченко О.А. Картопля вирощування, якість, збереженість. Київ: КИТ, 2009. 232 с.
2. <https://agro-trade.com.ua/ua/tivitus-05-kg-cena-za-005-kg.html>
3. Інтернет-магазин «HarVest Center»
4. Шакалій С.М. Вплив маси посадкових бульб на формування урожайності картоплі. *Міжнар. наук.–практ. інтернет-конференція, присвячена 150-річчю заснування кафедри землеробства ім. О.М. Можейка*. 2021. С. 154–157.

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ КАПУСТИ БІЛОГОЛОВОЇ

Сінельник К.С., здобувач СВО бакалавр

Бараболя О.В., доцент кафедри рослинництва, к. с.-г. н., доцент

Полтавський державний аграрний університет

Капуста білоголова (*Brassica oleracea* var. *capitata*) – дворічна, трав'яниста, перехреснозапильна, холодостійка, вологолюбна та світлолюбна культура. Була виведена в Стародавній Греції, де її називали «крамбе» [1].

Вимоги до температури ґрунту, вологи, сівозміни. Капуста – одна з небагатьох культур, яка стійка до холоду. Насіння проростає при температурі 2-3°C. Найбільш сприятлива температура для росту рослини 18-20°C. Коли рослина входить у вегетаційний період зростання, то для неї оптимальна температура становить 15-18°C. На розвиток капусти негативно впливає довга тривалість високої температури у поєднанні з посухою. Її розвиток затримується. Якщо розсада добре загартована, то може витримати короткочасні заморозки до -3-5°C, а вже сформовані головки витримують температуру до -5-8°C. Не допускати перезволоження ґрунту, що негативно вплине на ріст і продуктивність, хоч капуста і вимоглива до вологи. Кожен сорт капусти і мета вирощування вимагають від ґрунту певних вимог. Глинисті ґрунти є кращими для ранньостиглих гібридів капусти. Ґрунти добре прогріваються і капуста на них швидко дозріває. Середньостиглі та пізні гібриди добре вирощувати на ґрунтах з високим рівнем родючості. Найкраща кислотність ґрунту (рН) – 5,5-6,0. Грижа загрожує якщо вирощувати капусту на кислих ґрунтах. Капусті потрібно світло, тому її не вирощують в тіні [2].

Вимоги до живлення. Капуста білокачанна при вирощуванні вимагає багато елементів живлення, тому вносять органічні і мінеральні добрива, щоб підвищити родючість ґрунту і врожайність. На дерново-підзолистих суглинистих ґрунтах капуста потребує азоту, на легких піщаних і супіщаних ґрунтах слідом за нестачею азоту настає дефіцит калію і фосфору. Треба враховувати, коли вносять добрива, що частину азотних добрив краще вносити у вигляді кореневого підживлення у фазі вегетації (2-3 підживлення). Нестача певного елемента живлення призводить до порушення обмінних процесів в рослині, до змін у будові, розмірі, забарвленні листя і стебел рослини. Але треба пам'ятати, що такі зміни можуть викликати і низька температура, нестача або надлишок вологи, ураження хворобами або вплив засобів хімічного захисту, пошкодження шкідниками. Тому при діагностиці слід враховувати всі причини розладу [1-2].

Вирощування розсади. Одним з головних технологічних елементів вирощування капусти є розсада. Для вирощування розсади підходять плівкові теплиці середнього обсягу. Розташування теплиці бажано зі сходу на захід. Таке розміщення теплиці є важливим для рівномірного освітлення протягом дня. У теплиці потрібно встановити обігрів, систему світла для раннього посіву, є потреба в провітрюванні її.

Посів. Розсаду краще вирощувати в касетах. Є два способи посіву в касети – вручну або механічними сівалками. При виборі насіння потрібно враховувати строки посіву, температуру повітря, час висадки розсади в ґрунт. Для ранніх гібридів оптимальний вік розсади є до 40 днів, касета для цієї розсади повинна становити 96 комірок. Для середньо- і пізньостиглих гібридів вік розсади становитиме менше 35 днів, а для неї буде касета з 160 комірок. Розсаду висаджують, коли рослини мають 3-4 справжніх листків при висоті 8-10 см. Є ще один спосіб вирощування розсади без використання касет.

Висівають насіння прямо в ґрунт. Роблять це вручну або сівалками. Для насіння глибина залягання встановлюється 1,5-2,5 см. Температурний режим до появи сходів треба підтримувати близько 20°C. Цей спосіб вирощування розсади травмує кореневу систему при пересадці і погіршує приживлюваність рослин [1].

Ґрунт. Для отримання якісної розсади використовують готові торф'яні субстрати. Ці субстрати вже вирівняні по рН, містять комплекс макро- і мікроелементів, не містять бур'янів і патогенних організмів. Якщо ви робите прямий посів, обов'язково потрібно звільнити ґрунт від бур'янів і внести добрива.

Догляд. Після посіву насіння в касети їх поміщають у камери з температурою близько 23-25°C і вологістю повітря 98%. Ці дії спрямовані на провокування проростання насіння та забезпечення рівномірних сходів. Потім касети виставляють у теплицю на піддони, тому що є ймовірність проростання розсади в ґрунт, що створить додатковий стрес і травми при перенесенні касети. По мірі висихання ґрунту розсаду поливають водою з температурою 18-20°C. Коли з'явиться листя, розсаду обробляють інсектицидами для боротьби з хрестоцвітими блішками та весняної капустяної мухи. Розсаду треба загартувувати за 12-15 днів до висадки в ґрунт. Для цього знижують температуру в теплиці до 10-12°C вдень і 6-8°C вночі шляхом провітрювання (для ранньої висадки розсади). За пізньої висадки розсади її гартують від сонячного випромінювання. За 1-2 дні до висаджування розсади в полі її обробляють препаратом «Актар» [2].

Спосіб та схеми посадки. Є два способи садіння капусти: розсадний і прямий посів у відкритий ґрунт. При прямому посіві скорочується час на посівні роботи, але ускладнюється вирощування розсади з-за великої площі, тому що потрібно зробити всі процедури. Підготовка ґрунту повинна забезпечити його дрібно-грудкувату структуру. Стежати за збереженням ґрунтової вологи. Роблять вибір і налаштування сівалки, що дозволить отримати дружні і сильні сходи. При прямому посіві норма витрати насіння зростає на 40-80%. Найпоширеніша схема висадки з міжряддям 70 см. Коли вирощуєте ранню капусту під прихованим матеріалом, міжряддя можна скоротити до 45-50 см [1].

Міжрядні обробки. Міжрядна обробка спрямована на боротьбу з бур'янами і забезпечення оптимального водного і повітряного балансу. Для цього вибирають робочі органи культиваторів, які не травмують рослини і зменшують необроблену площу. Найкраще використовувати культиватори з пальчиковими робочими органами. Це знаряддя дозволить провести обробку як в міжряддях, так і між рослинами в ряду. Одночасно з культивацією можна вносити мінеральні добрива і проводити обприскування [2].

Збір врожаю. Капусту білокачанну збирають за допомогою комбайнів і транспортерів або вручну. Збираючи головки для зберігання потрібно залишати на ній три покривних листки і качан довжиною 3 см.

Зберігання. На збереження врожаю капусти впливатиме вибір поля, підготовка до посадки, спосіб збирання і якість зібраних головок. Найбільш сприятливі умови для зберігання капусти у сховищах забезпечує температура близько 0°C з максимальним відхиленням від – 0,7°C до + 1,5°C, з вологістю повітря не більше 95%. Коли неможливо постійно підтримувати оптимальну температуру, то можна знизити вологість повітря в сховищі до 75-80%. Підсохлі покривні листки не дозволяють розвиватися хворобам. Вибір правильного гібрида має вплив на довгострокове зберігання капусти. Такі гібриди повинні мати високий вміст сухої речовини та листя з міцними жилками. Також важливу роль відіграє форма головки – чим вона більш кругла, тим краще її укласти на зберігання в буртах без шкоди [2].

Список літературних джерел

1. Барабаш О.Ю. Овочівництво: Підручник. К. : Вища шк., 1994. 374 с.
2. <https://zemliak.com/kultury/632-kapusta-bilogolova>

УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ ЗАЛЕЖНО ВІД ГУСТОТИ СТОЯННЯ РОСЛИН ТА РІВНЯ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ

Циліорик О.І., завідувач кафедри рослинництва ДДАЕУ, д. с.-г. н., професор

Тищенко В.О., аспірант кафедри рослинництва ДДАЕУ

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

В умовах Північного Степу України рекомендується вирощувати ранньостиглі, середньоранні, середньостиглі гібриди кукурудзи на зерно. Вони неоднаково реагують на рівень живлення та густоту стояння рослин, вологозабезпеченість тощо.

Серед факторів, які суттєво впливають на формування урожайності кукурудзи належить оптимальна густота стояння рослин. Цей фактор особливо актуальний в останні десятиріччя за включення в Державний реєстр сортів рослин України багатьох нових маловивчених гібридів як вітчизняної так і закордонної селекції [1-4].

Головна мета нашої роботи полягала у встановленні особливостей формування врожайності зерна гібридів кукурудзи різних груп стиглості в залежності від густоти стояння рослин та рівня мінерального живлення.

Польовий дослід заклали в фермерському господарстві «Юлія і К» Новомосковського району Дніпропетровської області в селі Мар'ївка.